

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/98/2021
Identifikačné číslo spisu: 5310206820
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5310206820.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U. X., bývajúcej v Č., O. XXXX/X, proti žalovanej T. A., bývajúcej v C. XXX, zastúpenej JUDr. Milanom Výsockým, advokátom so sídlom v Čadci, Horná 116, o neplatnosť kúpnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4 C 146/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2013 sp. zn. 5 Co 120/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 14. februára 2013 č. k. 4 C 146/2010-371 žalobu žalobkyne o neplatnosť kúpnej zmluvy zamietol. Zároveň žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 616,74 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalovanej priznal oslobodenie od súdneho poplatku za návrh, odvolanie v celom rozsahu. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že iniciátorom uzavretia kúpnej zmluvy bola žalobkyňa, a nie žalovaná, pričom žalobkyňa sa v tiesni ocitla nie z objektívnych, ale zo subjektívnych dôvodov pre zlé hospodárenie. Z jej korešpondencie mal preukázané, že na právny úkon predaja bytu sa dlhodobo pripravovala, a preto uvedený právny úkon nemohla urobiť v tiesni. Súd prvej inštancie mal zároveň z výsluchu notárky a jej pracovníčky preukázané, že žalobkyňa si bola plne vedomá, aký právny úkon uzatvárala, za akých podmienok, s akými možnými následkami pre žalobkyňu a napriek tomu tento uzavrela. Vzhľadom na to konštatoval, že žalobkyňa predmetný právny úkon uzavrela slobodne, dobrovoľne, bez nátlaku. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že záväzok je synalagmatický a pokiaľ sa žalobkyňa domáhala plnenia zo zmluvy, tak sama neplnila. Preto ani jej tvrdenia o omyle nepovažoval za preukázané. Napokon súd prvej inštancie dospel k záveru, že kúpna cena sa mu nejavila ako neprimeraná, keďže sa jednalo o predaj medzi príbuznými a žalovaná popri doplatku kúpnej ceny mala zaplatiť za žalobkyňu dlh a žalobkyňa mala právo v kúpenom byte bezplatne bývať po dobu pol roka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 14. mája 2013 sp. zn. 5 Co 120/2013 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie; pri jeho podaní nebola zastúpená advokátom a ani nepreukázala, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). To v prípade dovolateľa - fyzickej osoby neplatí iba vtedy, ak má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (por. § 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.).

6. Ustanovenie § 429 C.s.p. zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa; dovolací súd je pritom povinný skúmať (preverovať), či táto podmienka je splnená. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľka bola uznesením súdu prvej inštancie z 10. februára 2021 č. k. 4 C 146/2010-546 o. i. vyzvaná, aby preukázala splnenie vyššie uvedenej zákonnej podmienky dovolacieho konania predložením plnomocenstva udeleného advokátovi a súčasným predložením dovolania spísaného advokátom, resp. overenej fotokópie vysokoškolského diplomu potvrdzujúceho jej vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, a zároveň bola poučená o následkoch nerešpektovania tejto výzvy. Zároveň súd dovolateľku poučil o možnosti obrátiť sa so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci na príslušnú Kanceláriu Centra právnej pomoci. Dovolateľka, ktorá uvedenú výzvu s poučením riadne prebrala (č. l. 549 rub), na ňu síce reagovala podaním na č. l. 551, avšak uvedenej výzve nebolo vyhovené a zostala nerešpektovaná aj v deň rozhodovania dovolacím súdom o dovolaní.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatuje, že v dôsledku procesnej pasivity žalobkyne zostala nespĺnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 C.s.p. a § 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.) a nenastali také právne účinky, v dôsledku ktorých by bolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8. Dovolací súd navyše poukazuje na to, že dovolanie žalobkyne bolo podané oneskorene. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pre záver o tom, či dovolanie bolo v danom prípade podané včas alebo oneskorene, bolo potrebné použiť Občiansky súdny poriadok, ktorý bol účinný v čase plynutia dovolacej lehoty a ktorý stanovoval jednomesačnú lehotu na podanie dovolania od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 240 ods. 1 O.s.p.). V preskúmvanej veci je z obsahu súdneho spisu zrejmé, že dovolaním napadnuté rozhodnutie, t. j. rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2013 sp. zn. 5 Co 120/2013 nadobudlo právoplatnosť 1. júla 2013 (v tento deň bolo rozhodnutie doručené právnomu zástupcovi žalobkyne). Vzhľadom na to, že v danom prípade nebolo vydané opravné uznesenie a nepripadalo teda do úvahy použitie ustanovenia § 240 ods. 1 veta druhá O.s.p., pripadol koniec jednomesačnej lehoty na podanie dovolania počítanej od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na 1. augusta 2013. Dovolanie žalobkyne však bolo podané na poštovú prepravu až dňa 28. decembra 2020 (súdu došlo 29. decembra 2020), teda zjavne po uplynutí zákonom stanovenej jednomesačnej lehoty.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

10. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.